

Finanskomiteen
Stortinget
Karl Johans gate 22
0026 OSLO

Vår ref.: VIM/AKR

Oslo, 09. mai 2023

FINANSFORBUNDETS INNSPILL TIL HØRING OM FINANSMARKEDSMELDINGEN

Det vises til Finansmarkedsmeldingen 2023 (Meld.St.18) av 21. april 2023. Finansforbundet takker for muligheten til å gi innspill til Finanskomiteen i deres arbeid med meldingen.

Finansforbundet er det største fagforbundet i finansnæringen, med over 34.000 medlemmer. Vi er opptatt av å sikre gode og forutsigbare rammebetingelser for finansnæringen, og ivareta ansattes rettigheter.

Rammebetingelser for finansnæringen

I Norge har vi et finansmarked som består av internasjonale og nasjonale aktører, både store og små. Det er en styrke for norsk økonomi og næringsliv. Finansforbundet har lenge jobbet for at denne strukturen skal videreføres, og er derfor glad for at Finansmarkedsmeldingen beskriver næringens viktige rolle som kapitaltilbyder og betydningen av like vilkår for alle aktørene.

Vi er derimot skuffet over at arbeidsdelingen mellom bankenes Pilar 1- og Pilar 2-krav ikke vies mer oppmerksomhet. Finanstilsynet synes ikke å vektlegge det høye norske systemrisikobufferkravet i Pilar 1 ved fastsettelse av de bankspesifikke Pilar 2-kravene. Konsekvensen er at norske banker reguleres strengere enn utenlandske konkurrenter, noe som også er i strid med regjeringens mål om likere konkurransevilkår fra Hurdalsplattformen.

Cybersikkerhet og beredskap

Finansforbundet er glade for at Finansmarkedsmeldingen trekker frem viktigheten av å ivareta et godt forsvar mot cyberangrep i finansnæringen. I sin siste rapport om risikovurdering, poengterer Nasjonal Sikkerhetsmyndighet at lange og uoversiktlige leverandørkjeder utgjør en sårbarhet for angrep. Dette ble også trukket frem i Stortingsmeldingen om Nasjonal kontroll og digital motstandskraft for å ivareta nasjonal sikkerhet. Gitt finansnæringens rolle som en grunnleggende nasjonal funksjon, vil angrep på leverandørkjeder av IKT-tjenester med store kundebaser kunne få omfattende konsekvenser.

Finansforbundet har tidligere kritisert utflagging av tjenester, blant annet grunnet tap av kompetanse. Vi mener derfor at det er grunnlag for å undersøke nærmere hvilke erfaringer næringen har gjort seg med det å legge IKT-funksjoner til land utenfor Norge, for å kartlegge hvilke konsekvenser dette har for det å kunne ivareta kritisk kompetanse i Norge. Utfordringen med å ha for lite kompetanse er at vi mister verdifull bestiller-, innkjøps- og kontrollkompetanse, noe Finansmarkedsmeldingen også belyser.

Finansnæringen er en viktig del av Norges samfunnskritiske infrastruktur, og inngår som en vesentlig del av den totale beredskapen. I sin kampanje om Norges totalberedskap, belyser YS også viktigheten av samhandling på tvers av ulike yrkesgrupper for å sikre samfunnets evne til å mobilisere alle ressurser. Gode samarbeidsmekanismer er avgjørende for å sikre totalberedskapen, og det bør vurderes om de etablerte mekanismene er tilstrekkelige for å møte dagens og fremtidens utfordringer innenfor cybersikkerhet.

Fintech-næringens rolle som kompetansebygger

Hvert år gjennomfører Finansforbundet en omfattende kartlegging av den norske fintech-næringen. Det er tydelig at framveksten av nye aktører og løsninger knyttet til betaling, finansiering, verdioppbevaring og forsikringsprodukter har betydning for videre økonomisk vekst nasjonalt. Vi ser at fintech-næringen spiller en svært viktig rolle som driver for nye teknologier og oppbygging av ekspertise i finanssektoren. Det er derfor viktig at rammevilkårene legger til rette for en konkurransedyktig norsk fintech-næring. En ekstra arbeidsgiveravgift på 5% for høytlønte har den stikk motsatte effekten. Den rammer kunnskapsarbeidsplasser over hele Norge, og bidrar til en betydelig konkurranseulempe, noe Norge, som kunnskapsnasjon, vil tape på. Vi forutsetter derfor at denne ekstra arbeidsgiveravgiften blir av kort varighet.

Kunstig intelligens (KI) i finansnæringen

Finansforbundet kartla nylig bruken av kunstig intelligens blant norske banker og forsikringsselskap, og resultatene viste at hele 85% av bedriftene bruker teknologier basert på KI hver eneste dag. Det er høyt, selv for en næring som ligger langt fremme når det gjelder digitalisering generelt.

Vi savner imidlertid Finansmarkedsmeldingens omtale av kunstig intelligens. Det er behov for økt fokus på ansvarlig og etisk bruk av disse teknologiene. Finansforbundet er opptatt av hvilke konsekvenser kunstig intelligens vil få for finansnæringen som helhet, både når det gjelder de ansatte og næringens kunder.

Økt kompetanse for å gjennomføre det grønne skiftet

Finansforbundet er svært tilfredse med at Finansmarkedsmeldingen fremmer finansnæringens sentrale rolle både når det gjelder grønn omstilling og det grønne skiftet, noe vi har vært opptatt av i lengre tid. Det er derimot et stort behov i bransjen for kompetanseheving på bærekraft.

I 2021 gjennomførte Finansforbundet en undersøkelse som viste at kun 16% av ansatte i finans oppga at de hadde tilstrekkelig kompetanse på klimarisiko og bærekraft, men at over 60% kunne tenke seg å jobbe med temaet. På arbeidsgiversiden er det også stor etterspørsel etter kompetanse på bærekraft, med 97% av medlemsbedriftene i Finans Norge som rapporterer at de trenger mer kompetanse på bærekraft de neste 2-3 årene.

Vi ser individuelle forsøk i bransjen på å adressere dette, men Finansforbundet etterlyser mer samarbeid og investeringer inn i de ansattes kompetanse på dette område. Derfor har Finansforbundet sammen med Finans Norge søkt støtte til et tre-parts bransjeprogram for kompetanseutvikling.

Høyre renter er syretesten for fripoliser

Rundt 330 milliarder kroner er bundet opp i fripoliser og forvaltes i dag med for lav risiko. De foreslåtte regelverksendringene skal føre til høyere risiko og økt avkastning. Finansforbundet støtter forslaget, til tross for usikkerheten om hvordan livselskapene faktisk vil innrette seg.

Dagens høyere rentenivået bør imidlertid gi en pekepinn på hvordan leverandørene faktisk vil innrette seg. Høyre renter bør i likhet med forslaget om et sammenslått bufferfond gi bedre insentiver til å øke risikoen i forvaltningen. Et kontrollspørsmål til livselskapene kan være om risikotakingen nå har økt som følge av renteoppgangen. Eller om livselskapene i stedet tar ned risikoen, siden de nå kan oppnå rentegarantien med sikre statspapirer og uten at de må ta risiko.

Den faktiske tilpasningen til høyere markedsrenter er syretesten for arbeidsgruppens forslag om et sammenslått bufferfond. Hvis risikotakingen øker som følge av renteoppgangen, er det et godt tegn for at de foreslåtte regelverksendringene også vil trekke i riktig retning. Alternativet er at livselskapenes bare avlastes fra risiko på fripolisekundenes bekostning.

Med vennlig hilsen
FINANSFORBUNDET

Vigdis Mathisen
forbundsleder